

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Náklady na realizaci styku s nezl. dítětem - který z rodičů má dítě vozit?

V srpnu letošního roku se Ústavní soud[1] znovu zabýval tím, který rodič má nést náklady na dopravu dítěte mezi rodiči majícími odlišné bydliště. Jestliže rodiče bydlí v rozumné vzdálenosti od sebe a blízko je i (před)školní zařízení, které dítě navštěvuje, problémy většinou nenastávají. Nejběžnější úpravou je, že rodič si dítě vyzvedává v místě bydliště dítěte a po skončení styku jej vrací na stejném místě. Nicméně čas od času se stane, že jeden rodič bydlí v Praze a druhý v Ostravě. Anebo bydlí pouze v sousedním či dokonce stejném městě, ale stejně nejsou schopni se na místě předávání dítěte domluvit.

Dopravování dítěte k druhému rodiči s sebou nese jak náklady finanční (pohonné hmoty, amortizace vozu atd.), tak i náklady časové a jiné (hledání parkování, nebezpečí nehody atd.). Jedná-li se o několikahodinový styk ve všední den, pak to také pro rodiče znamená podstatné ukrojení ze společného času, jakkoliv příjemná může být konverzace v autě. Jednoznačná právní úprava v zákoně neexistuje; nastoupit tedy musela soudní praxe, která zejména prostřednictvím judikatury Ústavního soudu načrtla možnosti řešení v situacích, kdy rodiče nejsou schopni najít společné řešení.

Tento článek nabízí odpověď na řadu otázek, které mohou vyvstat. Existuje nějaké obecné pravidlo? A je třeba brát v potaz i to, zda má rodič řidičské oprávnění, jak bezpečné má auto, které z těchto míst je „původním“ bydlištěm rodiny, který z rodičů se odstěhoval takhle daleko a jaké k tomu měl důvody?

Základní principy

Odrazovým můstkem je několik výchozích premis, které je dobré mít na paměti, ať už jsou konkrétní okolnosti dané věci jakkoliv specifické:

- 1) dítě má právo na pravidelný osobní styk s oběma rodiči, přičemž na tomto styku by se měli přiměřeně podílet oba rodiče (§ 907 občanského zákoníku, čl. 32 odst. 4 Listiny *per analogiam*, opakovaně judikováno Ústavním soudem);
- 2) vzdálenost mezi bydlišti obou rodičů není *a priori* překážkou střídavé péče a nesmí být tudíž ani překážkou styku s druhým rodičem v případě výlučné péče prvního rodiče (diskutovaný nálezn Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 1921/17 ze dne 21. 11. 2017)
- 3) překážky spojené s realizací styku by měly být rozvrženy přiměřeně na oba rodiče (vynaložením přibližně stejné finanční částky a přibližně stejné energie);
- 4) náklady na dojíždění by měly být zohledněny při stanovování výše výživného[2].

Zásadní je Ústavním soudem judikované obecné pravidlo, dle kterého **rodič, jemuž bylo dítě svěřeno do péče, by měl být povinen předat dítě ke styku v místě bydliště druhého rodiče** (nebo v místě, na kterém se rodiče dohodnou – ZŠ, kroužek, ...) **a oproti tomu by druhému rodiči vznikla povinnost předat dítě po ukončení styku rodiči, jemuž bylo dítě svěřeno do péče v místě jeho bydliště.** Takovýto postup dle názoru soudu rovnoměrně rozvrhuje negativa spojená

s uskutečněním styku mezi oba rodiče.

Nejpodstatnější skutkovou okolností, která může být důvodem pro odchýlení se od tohoto pravidla je fakt, že to byl právě pečující rodič, který se s dítětem odstěhoval do vzdáleného města, bez zohlednění toho, jak svým rozhodnutím fakticky ztíží a pravděpodobně omezí možnost styku dítěte s druhým rodičem. Pak je spravedlivější přiklonit se k předávání v místě původního bydliště dítěte a zajištění dopravy k druhému rodiči by pak mělo jít k tíži pečujícího rodiče. Dalším důvodem mohou být zdravotní problémy, které prokazatelně limitují rodiče v určitém způsobu cestování s dítětem (např. ve věci IV. ÚS 4156/19 ze dne 2.9.2020 se jednalo s níženou imunitu matky a astma, atopický ekzém a alergie dítěte, což matku omezovalo v cestování autobusem na dlouhé vzdálenosti).

V dané srpnové věci avizované na začátku tohoto článku byla v centru pozornosti prvostupňového a druhostupňového[3] soudu skutečnost, že nepečující rodič vlastnil luxusní automobil a navíc měl zřejmě dostatek volného času (protistrana dokazovala jeho časté pobyty v Německu). Matka oproti tomu neměla vlastní automobil, takže by musela s nezl. cestovat buď MHD nebo využít služební automobil pro soukromé účely (tuto variantu jí zaměstnavatel umožňoval). Ústavní soud však konstatoval, že *hodnota automobilu jednoho z rodičů nemůže být určujícím kritériem, od něž se bude odvíjet stanovení rozsahu práv a povinností souvisejících se zajištěním styku s dítětem*, neboť by se jednalo o nepřípustnou diskriminaci (jakkoliv relevantní toto kritérium může být při stanovování výživného). Stejně tak domnělé větší množství volného času a způsob jeho trávení jedním rodičem nemůže být pádným argumentem, který vychýlí ručičku směrem k druhému rodiči.

Jaká je úprava v cizích právních řádech

Před třemi lety nabídl Ústavní soud v jednom ze svých nálezů[4] komparativní náhled do právní úpravy v jiných právních řádech. Všechny zkoumané jurisdikce (francouzská, italská, německá, polská a USA) počítají s nějakým poměrným rozdělením nákladů na dopravu dítěte mezi oběma rodiči. V jednotlivých státech USA mají různou úpravu. Někde je třeba požádat příslušný soud o povolení přestěhování dítěte do jiného města, přičemž v rámci řízení před soudem musí rodič tvrdit a prokázat, že přestěhování zlepší kvalitu života dítěte, a navrhnout novou úpravu styku dítěte s druhým rodičem v takovém rozsahu, který by zachoval jejich vztah a nepoškodil existující citové a výchovné vazby. Součástí je povinnost hradit polovinu či dokonce celou částku cestovních výdajů. Po podrobnější rešerši jsem zjistila, že různé modely jsou bezesporu inspirativní. Například ve státě Michigan není třeba o povolení žádat, jestliže se jedná o rodiče s výlučnou péčí a dítě se nestěhuje do jiného státu nebo do vzdálenosti delší než 100 míl (v Iowě je limit 150 míl). Některé státy stanoví oblast, v rámci které se může dítě stěhovat (bez nutnosti žádat o souhlas druhého rodiče) přímo v prvotním rozhodnutí o úpravě poměrů. V Severní Dakotě zase není třeba žádat o souhlas v případě, že druhý rodič déle než 1 rok nevyužil svého práva na styk. Ve státu Washington je rodič povinen uvědomit druhého rodiče o svém záměru se s dítětem přestěhovat s předstihem 60 dní (ten se může bránit soudními námitkami), a pokud se přestěhuje bez tohoto avíza, může mu soud nařídit přestěhovat se s dítětem zpět. V Massachusetts soud vydal matce povolení přestěhovat se s dítětem na druhé pobřeží a rozhodl, že výrazně lépe placená práce matky, která se promítne i do zvýšení životní úrovně dítěte, předčí svým přínosem faktické omezení možnosti dítěte vídat se s otcem.

Co je dobré zvážit

Při hledání kompromisu v rámci sepisování rodičovské dohody, nebo při koncipování návrhu na rozhodnutí soudu, je dobré také promyslet, zda nebude třeba upravit některé praktické záležitosti:

- zda bude moct dítě jezdit samo (od jakého věku dítěte se rodiče shodnou na možnosti posadit potomka samotného na autobus nebo ho dát do péče letušce atd.)

- zda dítě může přivést/odvézt třetí osoba (rodič může odmítnout dát dítě do auta třetí osobě - řidiči, kterého druhý rodič pro dítě poslal, chůvě, novému partnerovi/partnerce rodiče, prarodiči atd.)
- kam s taškou ve dnech, kdy rodič vrací dítě ráno do školního zařízení (po delším pobytu se může jednat o větší zavazadlo nebo o věci vyšší hodnoty a škola nemá prostory pro jejich bezpečné uskladnění)
- náhradní řešení v případě, kdy dítě nelze vrátit do původně smlouvaného školního zařízení (prázdniny, nemoc dítěte atd.)

Závěrem

Nezbývá než připomenout, že v podstatě všemi rozhodnutími o záležitostech týkajících se nezl. dětí se jako červená nitka line institut nejlepšího zájmu dítěte. Nejinak je tomu zde. Každou navrhovanou úpravu bude soud posuzovat optikou nejlepšího zájmu dítěte. V každé, jakkoliv specifické, situaci však nejlepší zájem nelze jednoduše interpretovat bez toho, aby byly zároveň zohledněny výše uvedené principy.

JUDr. Jitka Korejzová

[JUDr. Jitka Korejzová, advokátka](#)

Celetná 11
110 00 Praha 1

Tel.: +420 777 217 409
e-mail: info@pkceletna.cz

[1] Nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 1279/21 ze dne 16.8.2021.

[2] Nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2996/17 ze dne 29.5.2018.

[3] Městského soudu v Brně a Krajského soudu v Brně.

[4] Nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2996/17 ze dne 29.5.2018.

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)